ABSTRAKT

Bc. Renata Výtisková

Protilátky proti deamidovanému gliadinu jako nový diagnostický ukazatel u pacientů s celiakální sprue

Diplomová práce
Univerzita Karlova v Praze, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové
Zdravotnická bioanalytika

Cílem této diplomové práce je zaměřit se na možnosti laboratorního průkazu celiakální sprue. Stanovit vyhovující senzitivitu a specificitu a navrhnout CUT – OFF hodnoty pro jednotlivé testy. Dále se zaměřit na nový diagnostický ukazatel - protilátky proti deamidovanému gliadinu (DGP) - a srovnat ho s protilátkami proti nativnímu gliadinu.

Do studie bylo zařazeno 82 pacientů, kteří splňovali kritérium minimálně 1 pozitivního sérologického testu specifických protilátek u celiakie. Hladiny anti - tTG IgA, anti - DGP éhoIgA a IgG a anti - gliadin IgA a IgG byly vyšetřeny pomocí ELISA testu. Pro stanovení protilátek proti endomysiu IgA byla využita nepřímá imunofluorescence.

Pomocí testovací statistiky byly zjištěny signifikantní rozdíly v hladinách protilátek proti tkáňové transglutamináze IgA a v hladinách IgA protilátek proti DGP mezi skupinami s negativní a pozitivní enterobiopsií. V obou případech byl tento rozdíl statisticky velmi významný ($p<0,001$).

Byly určeny hodnoty mezí pozitivity pro jednotlivé testy. Pro anti tTG ve třídě IgA 1,9 U/ml (senzitivita 83,3 %, specificita 75,0 %, plocha pod křivkou 0,890), pro anti DGP IgA 9,9 U/ml (senzitivita 81,0 %, specificita 77,5 %, plocha pod křivkou 0,785), pro anti DGP IgG 11,4 U/ml (senzitivita 71,0 %, specificita 40,0 %, plocha pod křivkou 0,575), pro anti GLA 10,14 U/ml (sensitivita 66,7 %, specificita 47,5 %, plocha pod ROC křivkou 0,566) a pro anti GLG 8,42 U/ml (64,3 % sensitivita, 40 % specificita, plocha pod křivkou 0,555).

Metoda srovnání ROC křivek byla použita při porovnání klinické použitelnosti provedených laboratorních testů. Mezi anti – tTG IgA a anti – DGP IgA nebyla nalezena

statistická významnost (p = 0,054, rozdíl mezi jednotlivými plochami pod ROC křivkami byl 0,105). Testy jsou tedy vzájemně zaměnitelné a poskytují stejné klinické výsledky. Při srovnání ROC křivek anti – DGP IgA a anti – AGA IgA byl nalezen významný statistický rozdíl mezi oběma testy (p= 0,001, rozdíl mezi plochami pod ROC křivkami je 0,219). Testy mají rozdílné hodnoty sensitivity a specificity a nelze je zaměnit. Při srovnání ROC křivek anti – DGP IgG a anti – AGA IgG nebyl nalezen významný statistický rozdíl mezi oběma testy (p= 0,774, rozdíl mezi plochami pod ROC křivkami 0,020). Testy jsou tedy z hlediska klinické využitelnosti vzájemně zaměnitelné.

Klíčová slova: celiakie, diagnostika celiakie, protilátky asociované s celiakií, deamidovaný gliadin